

Υπόθεση C-683/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

14 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (Ισπανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

10 Οκτωβρίου 2023

Αιτούσα:

Encarna

Καθού:

Eliás

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Διαδικασία συναινετικής ρύθμισης της επιμέλειας ανήλικου τέκνου – Κοινή γονική μέριμνα – Αίτηση επίσπευσης αναγκαστικής εκτέλεσης – Προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Νομιμότητα της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο δίκης – Κοινοποίηση που δεν βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή στο δίκαιο της Ένωσης ή στο δίκαιο κράτους μέλους

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως περί ερμηνείας – Άρθρο 267 ΣΛΕΕ – Συμβατότητα εθνικής πρακτικής με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 – Κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δεν βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή στο δίκαιο της Ένωσης ή στο δίκαιο κράτους μέλους – Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 16, παράγραφος 1 – Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Χάρτης των

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρα 7, 8, 24, 47 και 52 – Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης – Άρθρο 48, παράγραφος 1 – Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Άρθρο 8

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Αντιβαίνει στο άρθρο 6, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, η κοινοποίηση από το δικαστήριο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των διαδίκων, των παιδιών και των εφήβων στον ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων και η παροχή πρόσβασης στα δεδομένα των προσώπων αυτών που τηρούνται σε αρχεία τρίτων (συμπεριλαμβανομένων των υγειονομικών), χωρίς νομοθετική ή κανονιστική πρόβλεψη περί τούτου;
2. Σε περίπτωση που το δικαστήριο δύναται να κοινοποιήσει στον ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των διαδίκων, των παιδιών και των εφήβων, αντιβαίνει η κοινοποίηση αυτή στο άρθρο 16 ΣΛΕΕ και στα άρθρα 7 (σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής), 8 (προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) και 52 (εμβέλεια και ερμηνεία των δικαιωμάτων και των αρχών) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
3. Συνάδει με το άρθρο 6, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, σε συνδυασμό με το άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κοινοποίηση δεδομένων στον ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων χωρίς σχετική προηγούμενη ακρόαση του ανήλικου τέκνου και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το υπέρτατο συμφέρον του τελευταίου;
4. Αντιβαίνει στο άρθρο 48, παράγραφος 1, της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, το οποίο απαγορεύει τις υποχρεωτικές εναλλακτικές διαδικασίες επίλυσης της διαφοράς, σε συνδυασμό με τα άρθρα 7 και 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το γεγονός ότι τα δεδομένα του ανήλικου τέκνου κοινοποιούνται στον ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων, προκειμένου αυτός να λάβει αποφάσεις που επηρεάζουν την άσκηση της γονικής μέριμνας και/ή την επιμέλεια και/ή την επικοινωνία σε περιπτώσεις όπου υφίσταται κατάσταση άσκησης βίας;
5. Σε περίπτωση που το δικαστήριο δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των διαδίκων, αντιβαίνει στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου) η υποχρεωτική επιβάρυνση των διαδίκων με την αμοιβή του ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων, δεδομένου ότι ο τελευταίος διορίζεται από το δικαστήριο, στους δε διαδίκους αυτούς αναγνωρίζεται το ευεργέτημα της δικαστικής αρωγής;

Σχετικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου και του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 6, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016 (στο εξής: κανονισμός 2016/679)

Άρθρα 7, 8, 24, 47 και 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης)

Άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Άρθρο 48, παράγραφος 1, της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης

Γενικό σχόλιο αριθ. 14 της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 2013

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Άρθρο 8 του Ley Orgánica 3/2018 de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales (οργανικού νόμου 3/2018 σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη διασφάλιση των ψηφιακών δικαιωμάτων), της 5ης Δεκεμβρίου 2018 (στο εξής: LO 3/2018)

Άρθρο 236, στοιχείο d, του Ley Orgánica del Poder Judicial (νόμου περί Οργανισμού των Δικαστηρίων)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η Encarna και ο Elías βρίσκονταν σε σχέση ελεύθερης ένωσης από τα μέσα του 2017 έως τα τέλη Νοεμβρίου του 2019. Το 2017 απέκτησαν μία κόρη με το όνομα María.
- 2 Μετά τη διακοπή της σχέσης αυτής, το Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (πρωτοδικείο αριθ. 20 Βαρκελώνης, Ισπανία) αποφάσισε, στις 16 Ιουνίου 2020, να αναθέσει, αφενός, τη γονική μέριμνα της ανήλικης από κοινού στους δύο γονείς και, αφετέρου, την επιμέλειά της στην Encarna.
- 3 Στις 28 Ιουνίου 2020, στο πλαίσιο ανάκρισης για το αδίκημα της απόπειρας ανθρωποκτονίας κατά της María, το Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp (πλημμελειοδικείο αριθ. 1 Tremp, Ισπανία) μεταρρύθμισε το καθεστώς επιμέλειας της ανήλικης, αναθέτοντάς την στον Elías, και απαγόρευσε στην Encarna να προσεγγίζει τον Elías και την κόρη τους καθώς και να επικοινωνεί μαζί τους.
- 4 Στις 30 Απριλίου 2021, το Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (πρωτοδικείο αριθ. 20 Βαρκελώνης) εξέδωσε απόφαση με την οποία επικύρωσε τη συναινετική ρύθμιση της επιμέλειας της María μεταξύ της Encarna και του

Ελίás και διατηρούσε τα ασφαλιστικά μέτρα κατά της Encarna που είχαν διαταχθεί από το Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp (πλημμελειοδικείο αριθ. 1 της Tremp).

- 5 Στις 20 Μαρτίου 2023, η Encarna υπέβαλε ενώπιον του Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (πρωτοδικείου αριθ. 20 Βαρκελώνης) αίτηση επίσπευσης της αναγκαστικής εκτέλεσης της απόφασης της 30ής Απριλίου 2021 κατά του Ελίás υποστηρίζοντας ότι αυτός δεν τηρούσε τους όρους της εν λόγω απόφασης. Ο Ελίás άσκησε ανακοπή κατά της αίτησης αυτής, την οποία η Encarna αντέκρουσε. Επιπλέον, η Encarna ζήτησε από το αιτούν δικαστήριο να διορίσει επειγόντως ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων, προκειμένου αυτός να αναλάβει την εξομάλυνση της σχέσης της με τον Ελίás.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 6 Ο Ελίás αντιτάσσεται στο αίτημα διορισμού ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων που υπέβαλε η Encarna για τον λόγο, αφενός, ότι είναι απαράδεκτο και, αφετέρου, ότι ο διορισμός αυτός θα έθετε τον ίδιο τον Ελίás σε κατάσταση αδυναμίας άμυνας παραβιάζοντας το θεμελιώδες δικαίωμά του πραγματικής προσφυγής.
- 7 Η Encarna διατείνεται ότι υφίσταται γονική διαμάχη, η οποία επηρεάζει τη σχέση των γονέων με την ανήλικη. Η δική της σχέση με την Μαρία περιορίζεται στην επικοινωνία τους σε ορισμένο σημείο συνάντησης και, συνεπώς, μπορεί να ενημερώνεται για τα θέματα της κόρης της μόνο μέσω του Ελίás στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια. Ωστόσο, ο τελευταίος δεν επικοινωνεί με την Encarna, λαμβάνει μονομερείς αποφάσεις και δεν την ενημερώνει σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν τη υγεία και την καθημερινότητα της Μαρία, μολονότι η γονική μέριμνα ανήκει από κοινού και στους δύο.
- 8 Η εισαγγελική αρχή κρίνει σκόπιμο τον διορισμό από το αιτούν δικαστήριο ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων, προκειμένου να διευκολυνθούν οι σχέσεις μεταξύ των γονέων της Μαρία. Επιπλέον, η εισαγγελική αρχή εκτιμά ότι παρέλκει η υποβολή του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 9 Ο ρυθμιστής σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων δεν προβλέπεται ως έννοια ούτε από το καταλανικό ούτε από το κοινό ισπανικό δίκαιο. Ορισμένα δικαστήρια οικογενειακών διαφορών προσφεύγουν σε αυτόν όταν υφίσταται γονική διαμάχη σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας και της επιμέλειας ή σχετικά με το καθεστώς επικοινωνίας. Ενίοτε τα δικαστήρια διατάσσουν την παρέμβασή του σε περιπτώσεις βίας μεταξύ των γονέων ή βίας κατά του ανήλικου τέκνου, χωρίς προηγούμενη ακρόαση των διαδίκων ή του ανήλικου τέκνου και χωρίς δυνατότητα εξαίρεσής του ή εναντίωσης στον διορισμό του.

- 10 Μετά τον διορισμό του, ο ρυθμιστής σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων ενεργεί μεν βάσει δικαστικής εντολής, αλλά χωρίς κανένα νομοθετικό ή κανονιστικό υπόβαθρο και χωρίς σχετική συναίνεση των διαδίκων ή ακρόαση του ανήλικου τέκνου. Η αμοιβή για τις υπηρεσίες του βαρύνει τους γονείς, ακόμη και όταν τους έχει αναγνωρισθεί το ευεργέτημα της δικαστικής αρωγής.
- 11 Όταν κρίνεται σκόπιμος ο διορισμός ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων, διατάσσεται συνήθως από το δικαστήριο μετά την έκδοση απόφασης. Πρόκειται κατά κανόνα για πρόσωπο με κατάρτιση στον τομέα της ψυχολογίας, της διαμεσολάβησης ή της κοινωνικής εργασίας, το οποίο δεν ανήκει στο προσωπικό του δικαστηρίου. Αποστολή του είναι να ενημερώνεται για την κατάσταση της οικογένειας και να ρυθμίζει την εφαρμογή του καθεστώτος επιμέλειας, επικοινωνίας ή γονικής μέριμνας που έχει ορισθεί με δικαστική απόφαση και, συνεπώς, δύναται να λαμβάνει αποφάσεις που επηρεάζουν την οικογενειακή ζωή του ανήλικου τέκνου.
- 12 Προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση των καθηκόντων του, ο ρυθμιστής σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων έχει πρόσβαση στα στοιχεία ταυτότητας που έχει παράσχει η οικογένεια στο δικαστήριο για τη διεξαγωγή της δίκης οικογενειακού δικαίου. Του παρέχεται επίσης πρόσβαση, μεταξύ άλλων, σε ιατρικά και σχολικά δεδομένα του ανήλικου τέκνου, δύναται δε να απευθύνεται σε οργανισμούς, φορείς, ιατρούς, σχολεία κ.λπ., προκειμένου να λαμβάνει γνώση όλων των δεδομένων της στενής και της ευρύτερης οικογένειας που θεωρεί αναγκαία, συμπεριλαμβανομένων εμπιστευτικών δεδομένων, όπως τα ιατρικά δεδομένα.
- 13 Ο LO 3/2018 προβλέπει τη δυνατότητα κοινοποίησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση σκοπών άμεσα συνδεδεμένων με τα νόμιμα καθήκοντα του προσώπου που τα κοινοποιεί και του αποδέκτη τους, εφόσον υπάρχει συγκατάθεση και η κοινοποίηση επιτρέπεται από τον νόμο. Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, τόσο η παρέμβαση του ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων όσο και η κοινοποίηση των δεδομένων των διαδίκων και των ανήλικων τέκνων εγείρουν ζητήματα νομιμότητας για τον λόγο ότι δεν βασίζονται ούτε στη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων ούτε στον νόμο. Επομένως, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η πρακτική αυτή ενδέχεται να προσβάλλει το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 2016/679, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των άρθρων 7, 8, 47 και 52 του Χάρτη.
- 14 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η κοινοποίηση των δεδομένων στον ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το υπέρτατο συμφέρον του ανήλικου τέκνου ή χωρίς προηγούμενη ακρόαση του τελευταίου, ενδέχεται να συνιστά παράβαση του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 2016/679, σε συνδυασμό με το άρθρο 24 του Χάρτη.
- 15 Επιπλέον, μια τέτοια κοινοποίηση δεδομένων σε περιπτώσεις όπου υφίσταται βία μεταξύ των γονέων ή κατά του ανήλικου τέκνου ενδέχεται να παραβαίνει το

άρθρο 48, παράγραφος 1, της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, το οποίο απαγορεύει τις υποχρεωτικές εναλλακτικές διαδικασίες επίλυσης της διαφοράς, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των άρθρων 7 και 24 του Χάρτη.

- 16 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η επιβάρυνση των γονέων με την αμοιβή του διοριζόμενου από το δικαστήριο ρυθμιστή σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων, ακόμη και στις περιπτώσεις που τους έχει αναγνωρισθεί το ευεργέτημα της δικαστικής αρωγής, ενδέχεται να προσβάλλει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ